

з історією, традиціями, менталітетом і культурою певного регіону, що позитивно впливає на процес їх інтеграції в нове середовище

Сюжетно-рольові ігри сприяють формуванню позитивних взаємин з однолітками й дорослими. Зокрема, ігри-драматизації на основі розігрування казки активізують уяву дитини, виявляють та усувають дитячі страхи, тривогу, налагоджують спілкування з оточуючими, сприяють підвищенню самооцінки дошкільника, їх креативності.

Завдяки створеному ігровому образу дитина вивільняє негативні емоції під час розігрування проблемної ситуації, вчиться керувати своїм станом, виражати почуття й емоції.

Казки дають змогу в нетравмуючий спосіб розповісти про ситуацію в країні, оскільки в них завжди добро торжествує над злом, що є важливим у корекції емоційного дискомфорту [3].

Також вихователі можуть підібрати казки та оповідання, в яких йдеться про те, як добро перемагає зло. За мотивами таких казок діти можуть малювати, ліпити, придумувати нове закінчення чи навіть власні казки.

Список використаних джерел

1. Алексеевко Т. Ф., Библик Д. Д., Гончар Л. В., Куниця Т. Ю. Соціально-педагогічний супровід дітей вимушених переселенців : посіб. / за ред. Т.Ф. Алексеевко. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2020. 208 с.
2. Лукашевич Н. П. Социология воспитания: краткий курс лекций. Київ: МАУП, 1996. 180 с.
3. Незамай, М. І. Адаптація та психолого-педагогічний супровід дітей дошкільного віку з внутрішньо переміщених родин. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. *Педагогічні науки: реалії та перспективи*. Випуск 69, Київ, 2019 р.
4. Новікова О. Ф., Амоша О. І., Антонюк В. П. Внутрішньо переміщені особи: від подолання перешкод до стратегії успіху: монографія. НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2016. 448 с
5. Кісарчук З.Г., Омельченко Я.М., Лазос Г.П., Литвиненко Л.І. та ін. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: метод. посіб. / за ред. З.Г. Кісарчук. Київ: ТОВ Видавництво «Логос». 207 с.

Кот Надія

кандидат педагогічних наук, доцент Бердянського державного педагогічного університету

ОПТИМІЗАЦІЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ 3-4 РОКІВ В РІЗНОВІКОВІЙ ГРУПІ

Згідно Закону України «Про дошкільну освіту» збереження та зміцнення психофізичного здоров'я дитини є першочерговим завданням закладу дошкільної освіти (ЗДО). Нині педагогічними дослідженнями доведено, що оптимальний рівень рухової активності дітей сприяє зміцненню здоров'я і потрібний для нормального розвитку організму дитини, починаючи з раннього віку (Е. Вільчковський, Н. Денисенко, Т. Дмитренко, К. Левшунова, А. Полякова, М. Рунова та ін.).

Однак, аналіз практики показує, що в різновіковій групі вихователі приділяють більше уваги організації рухової діяльності старших дітей, пояснюючи це необхідністю реалізації завдань фізичної підготовки дітей до школи, а молодші діти залишаються майже поза увагою. Здебільшого рухові дії вони засвоюють на основі наслідування дій старших дітей. Перебування в одній групі дітей різного віку, різної фізичної підготовленості, різного рухового досвіду відкриває широкі можливості для стимулювання фізичної активності молодших дошкільників за рахунок соціальної детермінанти. Співпраця з більш старшою дитиною може стати ефективним механізмом формування соціально-детермінованих фізкультурних мотивів і потреб.

Таким чином, з'являється протиріччя між постановкою актуальних завдань рухового розвитку дітей 3-4 років в сучасній дошкільній освіті і недостатнім педагогічним забезпеченням рухової активності дітей 3-4 років в різновіковій групі.

Спираючись на визначення В. Шебеко, під педагогічним забезпеченням рухової активності дітей 3-4 років ми розуміли створення умов на основі комплексу засобів фізичної культури, які сприяють встановленню взаємозв'язку між змістом рухових завдань, що лежать в основі сучасних програм, та психофізичних особливостей дітей молодшого дошкільного віку.

Найбільш значущою умовою ми вважаємо організацію різновікової взаємодії під час виконання рухів. Звичайно, необхідно лише дотримуватися

деякого балансу форм проведення взаємодії. Якщо в період адаптації малюків до ЗДО для навчання рухів доцільно виділяти їх у окрему підгрупу, то згодом ситуація повинна змінитися: лише раз на тиждень доцільно проводити будь-яку форму фізкультурної роботи за віковими підгрупами або залучати малюків як глядачів та уболівальників на спортивному заході, де вони активно використовують спортивну атрибутику (прапорці, султанчики, пілідастри для черлідінгу, тріскачки та ін.), привчаються уважно стежити за ходом заходу, переживають емоційне піднесення від побаченого, що стимулює інтерес до рухової діяльності, бажання брати у ній участь. А всі останні форми роботи повинні бути побудовані на основі різновікової рухової взаємодії.

Тут є певні труднощі: якщо інтерес малюків до взаємодії із старшими дітьми завжди високий, то старші дошкільники далеко не завжди мають бажання, готовність і уміння взаємодіяти з малюками. Тому до взаємодії їх слід готувати: навчати пояснювати дії, підкреслювати їх умілість, доводити, що старша дитина не повинна змагатися з молодшим дошкільником, що малюки потребують дбайливого відношення. Допомагає в розв'язанні даної ситуації перебування в групі братів та сестер різного віку, а також дітей, які мешкають поруч та знайомі один з одним.

Оскільки у дітей 3-4 років переважають особистісні мотиви (особистісна симпатія, емоційна забарвленість стосунків), то в ситуації вибору партнерів для різновікової взаємодії ми віддавали пріоритет малюкам: вони вибирали, з ким в парі хочуть займатися, акцентуючи увагу старших дітей на тому, що вони вже дорослі і несуть відповідальність за молодшого.

Найбільший простір для формування взаємодії створюють ігрові та сюжетні фізкультурні заняття, оскільки інтерес дітей викликає уявна ситуація, представлена в образній, яскравій формі, пов'язана з незвичайними умовами.

Так, кільця для кільцекиду можна перетворити на кермо і починається подорож до міста м'ячів. Тут живуть різні м'ячі: великі, маленькі, волейбольні, футбольні, баскетбольні, тенісні. Завдяки такій ігровій ситуації молодші діти по-новому сприймають інвентар для ігор, опановують можливі варіанти дій з

ним, намагаються відтворити спосіб вживання предметів, який вони спостерігали.

Доцільно використовувати спеціальні прийоми створення ігрової мотивації: городки потрібно поселити у свій будиночок, ракетками-парасольками потрібно виручити з біди сонячні промінчики, м'ячики «випустити на прогулянку» з кошику, вертушці «допомогти» погратися з вітерцем та ін.

Ігрові вправи під час цих занять можна виконувати в різних варіантах:

- індивідуально (старші діти ведуть м'яч в русі, малюки відбивають його, стоячи на місці; старші підповзають під мотузку по-пластунськи, а молодші – рачки; старші долають стрибком широкий «струмок», молодші – вузький);
- у парах (здійснюється освоєння складніших рухових дій, таких як кидання і ловіння м'яча, прокочування тенісного м'ячика ракеткою, стрибки з просуванням вперед «Зайчик та зайченятко» та ін.);
- у команді (чия команда швидше закотить м'яч у ворітця, парний біг, парне повзання – малюки тримаються за стопи старших дітей та ін.);

У заключній частині заняття доцільно планувати психокоректувальні ігри, в яких діти дякують один одному, виявляють почуття взаємної симпатії і прихильності, милуються результатами своєї діяльності: «Поділися добротою», «Башточка дружби», «Послухаємо тишу», «Долоня в долоню», «Розморозимо! (теплі обійми), «Рука до руки», «Дзеркало» та ін.

Засвоєні рухові дії та можливі варіанти дій з інвентарем позначаються на змісті самостійної рухової діяльності дітей різного віку. Старші дошкільники можуть проводити з малюками такі ігри та вправи як «Викладемо з кегель сонечко» (спочатку малюк носить кеглі, а старша дитина викладає, а потім навпаки); «Чого не стало?», «Що змінилося?» «Якого м'яча немає?» (вгадують переважно малюки, а старші змінюють розташування предметів та контролюють їх); «Намалюємо пальчиком на пісочку, які бувають м'ячі»

(старші контролюють); «Літаки» (старші роблять з паперу літачки для себе і для малюків, а потім разом запускають їх).

На наш погляд, організація фізкультурних занять в різновіковій групі відтворює унікальний ігровий простір дитинства, сприяє ампліфікації розвитку, як молодших, так і старших дошкільників. Ми переконалися, що ігрова взаємодія дітей різного віку під час будь-яких форм фізкультурно-оздоровчої роботи сприяє формуванню свідомого ціннісного ставлення до руху, активного засвоєння молодшими дошкільниками рухового досвіду, інтенсифікації їх рухового режиму, розвитку фізичних якостей і здатності до рухової імпровізації, емоційного переживання процесу руху та його результату разом зі старшими однолітками.

Список використаних джерел

1. Калуська Л.В. Планування навчально-виховного процесу в різновікових групах. *Дитячий садок*. 2002. № 35. С. 16–21.
2. Левшунова К. В. Рухова активність як чинник психічного благополуччя дошкільника: автореф. дис. ... канд. психол. н. 19.00.07. Київ, 2015. 21 с.
3. Нечипорук Н. І., Педько О. П., Корж Т. М. Різновікові групи в дошкільних навчальних закладах. *Особливості організації навчально-виховного процесу*. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 184 с.
4. Пахальчук Н. О., Мируха О.І., Романенко Г.М. Педагогічні умови активізації рухової активності дітей. *Молодий вчений*. № 5.2 (69.2). 2019. С. 72–75.
5. Полякова А., Микитчик О., Конакова О. Організація рухової діяльності дітей молодшого дошкільного віку у закладах дошкільної освіти різних типів. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини*. 2020. №10. С. 64–73.

Мельник Ірина

кандидат педагогічних наук, доцент Волинського національного університету імені Лесі Українки

ОРГАНІЗАЦІЯ МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДО В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

В останнє десятиріччя ключовою ідеєю освіти була і залишається ідея її розвитку, упровадження інновацій в дошкільну освіту. На законодавчому рівні концептуальні орієнтири оновлення дошкільної освіти знайшли відображення в Національній доктрині розвитку освіти України в ХХІ ст., Законах України